

UDK 347.7

Novine u Zakonu o tržištu rada

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.rh

Od 1. siječnja 2025. na snazi su izmjene i dopune Zakona o tržištu rada. Zakonske izmjene sadrže brojne novine, među kojima posebno ističemo reguliranje obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, povremeni rad redovitih učenika uz posredovanje srednjoškolskih ustanova, novčanu pomoć za nezaposlene stalne sezonce, povećanje novčane naknade za nezaposlene osobe za prvih 90 dana njenog korištenja, mogućnost korištenja novčane naknade za nezaposlene osobe mlađe od 30 godina pod povoljnijim uvjetima i brojne druge. Autor u članku analizira prvi dio novih odredbi Zakona o tržištu rada.

1. Uvod

Zakonom o tržištu rada¹ (u nastavku teksta: Zakon) uređuje se tržište rada kroz posredovanje pri zapošljavanju, profesionalno usmjerenje, obrazovanje u cilju povećanja zapošljivosti radne snage, osiguranje za slučaj nezaposlenosti i novčana pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom, mjere aktivne politike zapošljavanja, ostale aktivnosti u cilju poticanja prostorne i profesionalne pokretljivosti radne snage, novog zapošljavanja i samozapošljavanja, zapošljavanje na privremenim odnosno povremenim poslovima u poljoprivredi te ustroj, upravljanje i obavljanje djelatnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (u nastavku teksta: Zavod). Na 4. sjednici Hrvatskog sabora održanoj 13. prosinca 2024. donesen je novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada² (u nastavku teksta: ZID Zakona).

Odredbe ZID Zakona stupile su na snagu 1. siječnja 2025. Odredbama ZID Zakona u velikoj mjeri se mijenjaju dosadašnje zakonske odredbe o reguliranju obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, povremenom radu redovitih učenika uz posredovanje srednjoškolskih ustanova, novčanoj pomoći za nezaposlene stalne sezonce, povećanju novčane naknade za nezaposlene osobe za prvih 90 dana njenog korištenja, mogućnosti korištenja novčane naknade za nezaposlene osobe mlađe od 30 godina pod povoljnijim uvjetima i brojne druge. U prvom dijelu članka posvećenog novinama u Zakonu najprije ćemo se upoznati sa novinama u općim odredbama Zakona, koje, između ostalog, obuhvaćaju i posredovanje za povremeni rad redovitih učenika srednjih škola.

2. Novine u općim zakonskim odredbama

2.1. Djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem

Sukladno čl. 1. ZID Zakona odredba čl. 4. Zakona dopunjena je novim st. 7., a djelomične izmjene pretrpjela je i odredba čl. 4. st. 13. Zakona (dosadašnja odredba čl. 4. st. 12. Zakona). Neizmjenjenom odredbom čl. 4. st. 1. Zakona određeno je kako djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem obavlja Zavod sukladno odredbama Zakona i drugih propisa. Djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, osim osiguranja za slučaj nezaposlenosti, mogu obavljati i pravne osobe kao trgovačka društva i fizičke osobe kao samostalnu djelatnost.

ističemo...

Strana fizička i pravna osoba sa sjedištem u drugoj državi ugovornici Europskog gospodarskog prostora koja u toj državi obavlja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem, može u Republici Hrvatskoj privremeno ili povremeno obavljati one poslove koje je prema propisima države u kojoj ima sjedište ovlaštena obavljati, nakon što o tome obavijesti ministarstvo nadležno za rad u pisanom ili elektroničkom obliku.

Pravne i fizičke osobe iz navedenih odredbi čl. 4. st. 2. i 3. Zakona obavljaju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem za tražitelje zaposlenja bez naknade te djeluju nepristrano u odnosu na tražitelje zaposlenja i poslodavce. Osim toga, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem uz iste mogu obavljati djelatnosti istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem te djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova prema posebnom propisu.

1 Nar. nov., br. 118/18, 32/20, 18/22, 156/23 i 152/24.

2 Nar. nov., br. 152/24 od 24. prosinca 2024.

ističemo...

Zakonom je nadalje određeno kako srednjoškolske ustanove mogu obavljati poslove posredovanja za povremeni rad svojih redovitih učenika u zemlji, a iznimno i za redovite učenike drugih srednjoškolskih ustanova sa sjedištem u istoj županiji, temeljem pisanog sporazuma koji su dužne dostaviti ministarstvu nadležnom za rad.

Dopunjenom novom odredbom čl. 4. st. 7. Zakona određeno je kako djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem pravne i fizičke osobe mogu obavljati ako su registrirane za obavljanje tih djelatnosti prema posebnom propisu. Sukladno neizmijenjenoj odredbi čl. 4. st. 8. Zakona, pravne i fizičke osobe iz navedene odredbe čl. 4. st. 2. Zakona, i srednjoškolske ustanove iz navedene odredbe čl. 4. st. 5. Zakona, dužne su prije početka obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika upisati se u odgovarajuću evidenciju ministarstva nadležnog za rad.

Izmijenjenom odredbom čl. 4. st. 9. Zakona sada je određeno kako se prijava u ovu evidenciju podnosi se ministarstvu nadležnom za rad u pisanom ili elektroničkom obliku, uz dokaz o registraciji prema posebnom propisu. O prijavi u evidenciju ministarstvo nadležno za rad izdaje potvrdu koja sadrži broj pod kojim je pravna i fizička osoba iz navedene odredbe čl. 4. st. 2. Zakona i srednjoškolska ustanova iz odredbe čl. 4. st. 5. Zakona upisana te datum upisa u evidenciju. Pravne i fizičke osobe iz navedene odredbe čl. 4. st. 2. Zakona i srednjoškolske ustanove iz čl. 4. st. 5. Zakona dužne su u pravnom prometu, u poslovnim ispravama, na svakom dopisu i oglasu navesti broj pod kojim su upisane u evidenciju ministarstva nadležnog za rad.

Osim toga, pravne i fizičke osobe iz navedene odredbe čl. 4. st. 2. Zakona dužne su ministarstvu nadležnom za rad dostavljati statističke podatke o obavljanju djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem. Sukladno izmijenjenoj odredbi čl. 4. st. 13. Zakona, ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati način obavljanja djelatnosti u svezi sa zapošljavanjem odnosno poslova posredovanja za povremeni rad redovitih učenika te sadržaj, način i rokove dostavljanja podataka iz navedene odredbe čl. 4. st. 12. Zakona.

2.2. Posredovanje za povremeni rad redovitih učenika srednjih škola

Novinu u Zakonu predstavlja odredba čl. 5.a Zakona o posredovanju za povremeni rad redovitih učenika srednjih škola. Sukladno novoj zakonskoj odredbi, srednjoškolske ustanove mogu obavljati poslove posredovanja za povremeni rad redovitih učenika koji mogu raditi za vrijeme odmora, čije trajanje za svaku školsku godinu odlukom određuje ministar nadležan za obrazovanje.

ističemo...

Za posredovanje za rad maloljetnog redovitog učenika srednjoškolske ustanove moraju imati pisanu suglasnost njegovog zakonskog zastupnika ili skrbnika, a za učenika mlađeg od 15 godina i pisanu suglasnost nadležnog inspektora³.

ističemo...

Ugovor o povremenom radu redovitog učenika sklapaju maloljetni redoviti učenik uz supotpis zakonskog zastupnika ili skrbnika i naručitelja posla, a uz posredovanje srednjoškolske ustanove⁵.

Ovaj ugovor mora sadržavati:

- broj pod kojim su srednjoškolske ustanove upisane u evidenciju ministarstva nadležnog za rad;
- ime i prezime učenika;
- datum i mjesto rođenja učenika;
- OIB učenika;
- broj članske isprave;
- puni naziv i sjedište naručitelja posla;
- podatke o vrsti poslova, broju radnih sati, cijeni sata rada i iznosu primitka.

Ugovor o povremenom radu redovitog učenika se sklapa u tri istovjetna primjerka.

Ovaj ugovor za srednjoškolske ustanove predstavlja vjerodostojnu ispravu za obračun i naplatu:

- primitka za obavljani rad redovitog učenika;
- doprinosa po osnovi obveznih osiguranja u određenim i posebnim okolnostima prema posebnim propisima i;
- naknade srednjoškolskoj ustanovi koja ne može biti veća od 10% od iznosa učenikovog primitka.

ističemo...

Minimalni učenikov primitak po satu izračunava se tako da se iznos minimalne bruto plaće u RH prema posebnom propisu, podijeli sa 160.

Učenik ima pravo na 50-postotno uvećanje primitka za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom⁶.

ističemo...

Naručitelj posla dužan je isplatiti primitak, doprinose i naknadu iz navedene odredbe čl. 5.a st. 10. Zakona najkasnije 15 dana od završetka rada učenika.

Srednjoškolska ustanova je dužna pri isplati primitka učeniku za obavljani rad obračunati i uplatiti porez na dohodak, ako postoji obveza poreza na dohodak prema posebnom propisu o oporezivanju dohotka i izvršiti isplatu na račun učenika te obračunati i uplatiti doprinose iz navedene odredbe čl. 5.a st. 10. t. 1. i 2. Zakona u roku od tri radna dana od dana uplate sredstava na račun srednjoškolske ustanove.

4 Zakon o državnom inspektoratu, Nar. nov., br. 115/18, 117/21, 67/23 i 155/23.

5 Čl. 5.a st. 7. Zakona.

6 Čl. 5.a st. 12. Zakona.

3 Čl. 5.a st. 2. Zakona.

2.3. Obavezno osiguranje za vrijeme nezaposlenosti

ističemo...

Novom odredbom čl. 6. st. 1. Zakona određeno je kako su za slučaj nezaposlenosti obvezno osigurani svi radnici u radnom odnosu koji su po toj osnovi obvezno osigurani prema propisima o mirovinskom osiguranju i s njima, prema posebnim propisima, izjednačene osobe, kao i osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju.

Osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost i po toj osnovi su obvezno osigurane prema propisima o mirovinskom osiguranju iz stavka 1. ovoga članka su⁷:

- obrtnici upisani u odgovarajući registar;
- osobe koje sukladno posebnim propisima samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost kao što su odvjetnici, privatni zdravstveni radnici, umjetnici, novinari, odgajatelji, lektori, prevoditelji, primalje i drugi;
- vrhunski sportaši;
- osobe koje su po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti poljoprivrede i šumarstva obveznici poreza na dohodak, ili poreza na dobit;
- osobe koje obavljaju djelatnost za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja ili registracije, ali imaju obilježje samostalnosti, trajnosti i s namjerom stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, kada nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti;
- osobe koje obavljaju domaću radinost i sporedno zanimanje, kada nisu osigurane po drugoj osnovi i nisu korisnici mirovine, osim korisnika invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad i korisnika invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti;
- osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a upisane su u odgovarajući upisnik u svojstvu nositelja ili člana obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, kada nisu osigurani po drugoj osnovi, nisu korisnici mirovine ili nisu na redovitom školovanju;
- osobe koje obavljaju poljoprivrednu djelatnost i upisane se u Upisnik poljoprivrednika, a obvezno su osigurane na osobni zahtjev;
- članovi uprave i izvršni direktori trgovačkih društava, likvidatori i upravitelji zadruga;
- hrvatski državljani zaposleni u inozemstvu kod međunarodnih organizacija i stranih poslodavca, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju i uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti;
- hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu, koji nemaju registriranu podružnicu u RH, kada nisu obvezno osigurani prema inozemnim propisima na koje se odnosi međunarodni ugovor o socijalnom

osiguranju ili kada nisu obvezno osigurani prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti;

- roditelj njegovatelj, njegovatelj djeteta s teškoćama u razvoju i njegovatelj osobe s invaliditetom i;
- udomitelj koji obavlja standardno udomiteljstvo i udomitelj koji obavlja specijalizirano udomiteljstvo za djecu.

Osiguranje za osobe iz čl. 6, st. 1. Zakona provodi se na načelu solidarnosti.

2.4. Prava koja se ostvaruju temeljem Zakona

Sukladno novoj odredbi čl. 7. Zakona, prava koja se ostvaruju temeljem Zakona su:

- novčana naknada na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti;
- mirovinsko osiguranje na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti;
- novčana pomoć i naknada troškova prijevoza za vrijeme obrazovanja i osposobljavanja na radnom mjestu;
- jednokratna novčana pomoć i naknada putnih i selidbenih troškova;
- novčana pomoć za nezaposlene osobe s invaliditetom;
- novčana pomoć osobe osigurane na produženo mirovinsko osiguranje temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

U postupku rješavanja o pravima iz navedene odredbe čl. 7. st. 1. Zakona i vođenju u evidenciji nezaposlenih osoba primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak.

3. Evidencija nezaposlenih osoba

Odredbama ZID Zakona izmijenjene su i dopunjene i zakonske odredbe koje se odnose na evidenciju nezaposlenih osoba.

3.1. Nezaposlena osoba

U cijelosti je izmijenjena odredba čl. 10. Zakona o definiciji pojma nezaposlene osobe. **Sukladno čl. 10. st. 1. Zakona, nezaposlenom osobom u smislu odredbi Zakona smatra se osoba sposobna ili djelomično sposobna za rad, u dobi od 15 do 65 godina, koja nije u radnom odnosu odnosno koja ne obavlja samostalnu djelatnost iz čl. 6. st. 2. Zakona⁸, aktivno traži posao i raspoloživa je za rad te ako:**

- nema registrirano trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu odnosno nema više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi;
- nije član zadruge;
- nema registrirani obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva;
- nije zaposlena prema posebnim propisima;
- nije ostvarila pravo na mirovinu, osim prava na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad i prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti odnosno ako je ostvarila pravo na obiteljsku mirovinu koja joj se ne isplaćuje;
- ne ispunjava uvjete za starosnu mirovinu;
- nije osigurana na produženo mirovinsko osiguranje na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove;

- nije uključena u program socijalnog uključivanja temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti;
- nije redoviti učenik ili student;
- ne ostvaruje prava na roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku poštedu od rada odnosno roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu prema posebnom propisu, ili;
- ne obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa.

O navedenim podacima nezaposlena osoba potpisuje izjavu prilikom prijave u evidenciju nezaposlenih osoba.

3.2. Prijava nezaposlenog državljanina treće zemlje u evidenciju

Izmijenjena je i odredba čl. 15. Zakona kojom se uređuje mogućnost prijave nezaposlene osobe treće zemlje.

ističemo...

Sukladno novoj odredbi, Zavodu se može prijaviti nezaposlena osoba državljanin treće zemlje kojem je prestao radni odnos u RH, ako ima odobren privremeni boravak u RH sukladno posebnim propisima i ispunjava uvjete iz čl. 10. Zakona⁹.

Nezaposlena osoba državljanin treće zemlje koja ispunjava navedene zakonske uvjete, prijavljuje se prema mjestu boravišta. Nezaposlena osoba državljanin treće zemlje prestat će se voditi u evidenciji Zavoda s danom isteka privremenog boravka. U slučaju da je nezaposlena osoba državljanin treće zemlje ostvarila pravo na novčanu naknadu iz čl. 7. st. 1. t. 1. Zakona, a privremeni boravak joj istekne prije utvrđenog prava na novčanu naknadu, pravo na novčanu naknadu će prestati s danom isteka privremenog boravka.

3.2.1. Prestanak vođenja nezaposlene osobe u evidenciji

Sukladno izmijenjenoj odredbi čl. 17. st. 1. Zakona, Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji ako ta osoba:

- zasnjuje radni odnos;
- počne obavljati samostalnu djelatnost iz čl. 6. st. 2. Zakona¹⁰;
- ostvari mjesečni primitak od pružanja usluga prema posebnim propisima ili ostvari mjesečni primitak odnosno drugi dohodak prema propisima o porezu na dohodak s obzirom na podatak o uplaćenim doprinosima za obvezna osiguranja dobiven od Središnjeg registra osiguranika, a koji je veći od prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini;
- obavlja posao bez potvrde, ugovora odnosno rješenja temeljem kojeg radi;
- registrira trgovačko društvo ili drugu pravnu osobu odnosno stekne više od 25 % udjela u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi;
- postane član zadruga;
- registrira obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede i šumarstva;
- zaposli se prema posebnim propisima;
- ispunji uvjete za starosnu mirovinu, ostvari prijevremenu starosnu mirovinu, ostvari starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, ostvari obiteljsku mirovinu koja joj se isplaćuje

ili ostvari invalidsku mirovinu zbog opće nesposobnosti za rad odnosno invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti;

- uključi se u program socijalnog uključivanja temeljem nalaza i mišljenja centra za profesionalnu rehabilitaciju o privremenoj nezapošljivosti;
- ima utvrđenu opću nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti prema propisima o mirovinskom osiguranju;
- obavlja stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa;
- ostvari prava na roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku poštedu od rada odnosno roditeljnu, roditeljsku ili posvojiteljsku brigu o novorođenom djetetu prema posebnom propisu;
- postane redoviti učenik ili student;
- nastupi na dragovoljno vojno osposobljavanje ili se uključi u program obrazovanja odraslih za zanimanje policajac;
- bude pritvorena ili joj bude određen istražni zatvor;
- nastupi na izdržavanje kazne zatvora;
- navrš 65 godina života;
- odbije se uključiti u obrazovni program ili ga bez opravdanog razloga prekine odnosno ne završi obrazovni program koji je, sukladno njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima, organizirao odnosno troškove snosi Zavod radi povećanja njezine mogućnosti zapošljavanja;
- ne ispunjava uvjete o aktivnom traženju posla i raspoloživosti za rad te ne obavlja aktivnosti u dinamici utvrđenoj u profesionalnom planu;
- postane osiguranik produženog mirovinskog osiguranja temeljem ugovora o radu na određeno vrijeme za stalne sezone poslove;
- se odjavi s evidencije, ili;
- u potpisanoj izjavi iz čl. 10. st. 2. Zakona¹¹ navede neistinite podatke.

Zavod prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u evidenciji ako ta osoba ne prihvati ponuđena zaposlenja u okviru stečene razine kvalifikacije i radnog iskustva do utvrđivanja profesionalnog plana iz čl. 24. Zakona, a nakon toga ponuđena zaposlenja iz utvrđenoga profesionalnog plana i sporazuma za uključivanje na tržište rada, ili ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca, osim ako odbije zaposlenje zbog razloga što poslodavac redovito ne ispunjava obveze prema radnicima:

- u mjestu prebivališta, ili boravišta;
- izvan mjesta prebivališta ili boravišta udaljenom do 50 km od mjesta rada, pod uvjetom da poslodavac snosi troškove putovanja sredstvima javnog prijevoza ili organizira prijevoz na posao i s posla, ili;
- izvan mjesta prebivališta ili boravišta bez obzira na udaljenost od mjesta rada, pod uvjetom da je osiguran odgovarajući smještaj. Ove odredbe se ne odnose se na trudnicu, jednog od roditelja s djetetom do osme godine života, jednog od roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju prema posebnom propisu ako je drugi roditelj zaposlen, jednog od roditelja s troje i više malodobne djece ako je drugi roditelj zaposlen, roditelja koji samostalno skrbi o djetetu do 15 godine života, osim ako daje pisanu izjavu da prihvaća posao.

9 Vidjeti pod 3.1.

10 Vidjeti pod 2.3.

11 Vidjeti pod 3.1.

ističemo...

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, Zavod će nezaposlenu osobu koja se vodi u evidenciji Zavoda duže od 12 mjeseci prestati voditi kao nezaposlenu ako ta osoba ne prihvati ponuđeno zaposlenje koje odgovara njezinim procijenjenim osobnim i profesionalnim sposobnostima odnosno ako svojim postupanjem uzrokuje odbijanje zaposlenja od strane poslodavca.

Ministar nadležan za rad pravilnikom će propisati što se smatra odgovarajućim smještajem u smislu navedene odredbe čl. 17. st. 2. t. 3. Zakona.

3.2.2. Ponovna prijava u evidenciju

Izmijenjena je i odredba čl. 19. st. 1. Zakona o ponovnoj prijavi nezaposlenih osoba u evidenciju. **Sukladno novoj odredbi, osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe mogu se ponovno, nakon isteka određenog roka od dana prestanka vođenja u evidenciji, prijaviti u evidenciju kao nezaposlene osobe, i to:**

- osobe iz čl. 17. st. 1. t. 3. Zakona¹², nakon proteka onoliko mjeseci koliko iznosi kvocijent koji se dobije dijeljenjem ukupno ostvarenog primitka, odnosno dohotka s iznosom prosječne isplaćene novčane naknade u prethodnoj kalendarskoj godini;
- osobe iz čl. 17. st. 1. t. 4. i 19. Zakona i osobe iz čl. 17. st. 2. i 4. Zakona, nakon šest mjeseci i;
- osobe iz čl. 17. st. 1. t. 20. Zakona, nakon tri mjeseca.

Osobe iz navedene odredbe čl. 19. st. 1. t. 1. Zakona vode se, uz njihovu suglasnost, u evidenciji Zavoda kao ostali tražitelji zaposlenja, po dobivanju obavijesti od nadležnog tijela o ostvarenom primitku odnosno dohotku. Izmijenjenom odredbom čl. 19. st. 3. Zakona određeno je kako osobe koje je Zavod prestao voditi u evidenciji kao nezaposlene osobe, temeljem čl. 17. st. 1. t. 1. i 2., t. 5.-8., t. 10., t. 12.-17. te t. 21. i 22. Zakona, mogu se ponovno prijaviti u evidenciju Zavoda kao nezaposlene osobe po prestanku okolnosti koje su dovele do prestanka vođenja u evidenciji.

4. Priprema za zapošljavanje**4.1. Obrazovanje za zapošljavanje**

Odredbama ZID Zakona u cijelosti je izmijenjena odredba čl. 25. Zakona. Sukladno novoj zakonskoj odredbi, obrazovanje za zapošljavanje obuhvaća aktivnosti pripreme i profesionalnog odabira te profesionalne selekcije, upućivanja kandidata u obrazovne programe, praćenje učinkovitosti programa obrazovanja te njihovo financiranje i sufinanciranje. Prihvatljivost programa obrazovanja za financiranje i sufinanciranje utvrđuje se temeljem potreba tržišta rada putem analitičkih alata za analizu i praćenju provedbe obrazovanja.

Obrazovni programi namijenjeni su povećanju zapošljivosti, a odnose se na:

- programe formalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom u nadležnosti ministarstva nadležnog za obrazovanje;
- programe formalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom u nadležnosti drugih tijela državne uprave;

- programe neformalnog obrazovanja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom koji se donose uz suglasnost ministarstva nadležnog za rad i;
- programe visokih učilišta na razini visokog obrazovanja koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja usklađene s Hrvatskim kvalifikacijskom okvirom.

Osoba može biti uključena u obrazovanje za zapošljavanje ako je obrazovni program usklađen s aktualnim i predviđenim potrebama tržišta rada, procijenjenim kompetencijama osobe i profesionalnim uvjetima te kriterijima iz odredbe čl. 25. st. 6. Zakona.

O rezultatima vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa, Zavod izrađuje godišnje izvješće. Kriterije vrednovanja stečenih kompetencija i učinkovitosti obrazovnih programa, utvrđuje odlukom ministar nadležan za rad.“

4.2. Uspostava portala za tržište rada

Sukladno novom čl. 25.a Zakona, Ministarstvo nadležno za rad analizira i prati informacije o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama, prati zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama te prikuplja podatke potrebne za uspostavu portala tržišta rada kao alata za donošenje politika na tržištu rada i financiranje obrazovanja. Portal tržišta rada daje sveobuhvatnu sliku tržišta rada, prikaz ponude i potražnje na tržištu rada u RH prema zanimanjima, obrazovnim kvalifikacijama i nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Ministarstvo nadležno za rad daje preporuke za obrazovnu upisnu politiku temeljem portala tržišta rada i praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama radi definiranja upisnih kvota u području srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Podaci s portala tržišta rada trebaju biti dostupni prilikom odabira i prijave obrazovnih programa.

5. Zaključak

U prvom dijelu članka o novinama u Zakonu, detaljnije smo analizirali nove zakonske odredbe koje se, između ostalog, odnose na posredovanje za povremeni rad redovitih učenika srednjih škola, subjekte obveznog osiguranja za vrijeme nezaposlenosti, prava koja nezaposlene osobe ostvaruju temeljem Zakona, prijavu nezaposlenog državljanina treće zemlje u evidenciju i dr. U dijelu koji se odnosi na uređenje povremenog rada redovitih učenika, uređuje se i minimalni učenikov primitak po satu, kao i uvećanje primitka za sate rada nedjeljom, blagdanom i neradnim danom.

Također, u prvom dijelu članka detaljnije smo analizirali novo uređenje obrazovanja odraslih. Temeljem novih zakonskih odredbi, obrazovni programi moraju biti temeljni na Hrvatskom kvalifikacijskom okviru, bilo da se radi o formalnim ili neformalnim programima obrazovanja. U drugom dijelu članka koji objavljujemo u sljedećem broju RiPup-a 4/2025, detaljnije ćemo analizirati nove zakonske odredbe koje se odnose na zaštićena prava nezaposlenih, odnosno koje se posebno odnose na pravo nezaposlenih osoba na novčanu naknadu ako ispunjavaju sve zakonske uvjete.

Literatura:

- 1) Zakon o tržištu rada (Nar. nov., br. 118/18, 32/20, 18/22, 156/23 i 152/24);
- 2) Zakon o državnom inspektoratu (Nar. nov., br. 115/18, 117/21, 67/23 i 155/23).

12 Vidjeti pod 3.2.1.

